

Introducing a model for predicting adjustment and quality of marital relationship based on early maladaptive schemas with mediation of resilience

Sedigheh Pourmeghdad¹ Farideh Dokanehi Fard^{2*} Behboodi Masoumeh³

1. Ph.D. student, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Counseling (Management and Accounting), Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran
<https://orcid.org/0009-0007-5159-8494>
2. Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Counseling (Management and Accounting), Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran
<https://orcid.org/0000-0002-5571-8349>
3. Assistant Professor, Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Counseling (Management and Accounting), Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran.
<https://orcid.org/0000-0002-8128-6420>

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Article History:

Received:

September 25, 2024

Accepted:

November 23, 2024

Keywords:

Adjustment, Early Maladaptive Schemas, Marital Relationship Quality, Resilience

Introduction: The aim of the research was to provide a model for predicting the adjustment and quality of marital relationship based on early maladaptive schemas with mediating role of resilience. **Method:** The research method was descriptive correlational with structural equation modeling. The statistical population included all married women who referred to Islamic counseling centers in Tehran city in 2021-2022. The sampling method was multi-stage random sampling and the sample size was 350 people based on Sample Power software. Measurement tools included Spanier's Dyadic Adjustment Scale (1976), Busby et al.'s Revision of the Dyadic Adjustment Scale (1995), Young's Early Maladaptive Schemas (1998) and Connor and Davidson's Resilience Scale (CD-RISC, 2003). Data analysis was done using T-test and path analysis and using SPSS and SmartPLS software. **Findings:** The findings indicated that the presented model had a good fit quality. Also, early maladaptive schemas and resilience had a significant direct effect on marital adjustment and marital quality. On the other hand, early maladaptive schemas (0.421) and domain components (impaired autonomy and performance (0.421), disconnection and rejection (0.423), other -directedness (0.419), impaired limits (0.420), overvigilance and inhibition (0.421)) had a significant indirect effect on the quality of marital relationships with a partial mediating role of resilience. **Conclusion:** Therefore, it can be concluded that based on the awareness, recognition and correction of the early maladaptive schemas in different fields and by increasing the level of resilience based on the mutual understanding of the needs of each of the spouses towards each other in the context of efficient marital relationship, the adjustment and quality of satisfactory marital relationship will be provided.

Cite this article:

Pourmeghdad, S., Dokanehi Fard, F., Behboodi, M. (2024). Introducing a model for predicting adjustment and quality of marital relationship based on early maladaptive schemas with mediation of resilience. *Journal of Islamic-Iranian Family Studies* . 4(3), 18-38

Farideh Dokanehi Fard**Corresponding
Author****Address** : Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Counseling
(Management and Accounting), Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran
Email: F.dokanehifard@riau.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

Marital adjustment is a general assessment of the state of the marital relationship, which leads to satisfactory relationships between spouses based on marital expectations (Omran, Jomehri & Ahadi, 2019). Also, the quality of marital relationships is a multidimensional concept that refers to the behavioral manifestations and interaction patterns of couples (Tandler, Krüger & Petersen, 2021). It also refers to the perceived consequences of marital relationships that include a combination of positive experiences such as adjustment, satisfaction, marital satisfaction and negative experiences such as marital conflicts (Sedghi, Ghaffari & Kazemi, 2021). Most of the interpersonal problems experienced by spouses are influenced by their dysfunctional way of thinking in their relationships with others. This way of thinking is called the early maladaptive schema (Young, Klosko & Weisharr, 2006). Another effective factor in creating marital adjustment is the level of resilience in spouses. Resilience is a dynamic process that increases people's ability to cope with difficult and dangerous situations (Ogińska-Bulik & Zadworna-Cieślak, 2018). Considering the novelty of the research and the fact that the communication problems of couples in our country are increasing in various ways, the void of such basic scientific research seems necessary. Therefore, this research was conducted with the aim of providing a model for predicting the adjustment and quality of marital relationships based on the early maladaptive schemas with the mediation of resilience.

Methodology

The design of this research was descriptive and correlational. The statistical population of the study was all married women referring to Islamic counseling centers in Tehran city in 2021-2022, whose number was more than 1763. The sample of the research was randomly multi-staged and based on the statistical software Sample Power, 350 people were considered, and considering the possibility of 20% dropout of the subjects, the number of the sample was 375 people. The criteria for entering the research included living together for at least seven years, the age range of marriage between 30 and 45 years and above, and the exclusion criteria were having an obvious and acute physical and mental illness, not completing the questionnaires, and not wanting to continue cooperating in the research. Measurement tools included Spanier's Marital Adjustment Scale (1976), Busby et al.'s Quality of Marital Relationships (1995), Young Schemas Questionnaire (Short Form) (1998), and Connor and Davidson's Resilience Scale (2003). Data analysis was done using T-test and path analysis and using SPSS and SmartPLS software.

Results

The findings obtained based on the demographic characteristics of age indicated that the average age of women in the sample group was 38.43 with a standard deviation of 2.69. Regarding the marriage period, 31.49% of the subjects' marriage period was between 11 and 15 years. On the other hand, regarding the number of children, 61.84% of the subjects had two children and the lowest number was 57.49% with one child.

Table 1. The significance of assumptions and the intensity and direction of their influence based on the direct and indirect path

Direct and indirect path	Significant coefficients	Standard coefficients	P Values	Result
The field of impaired autonomy and performance -> marital adjustment	12.849	-0.774	0/000	meaningful
The field of disconnection and rejection -> marital adjustment	12.114	-0.711	0/000	meaningful
The field of other -directedness -> marital adjustment	12.457	-0.746	0/000	meaningful
The field of impaired limits -> marital adjustment	12.328	-0.729	0/000	meaningful
The field of overvigilance and inhibition -> marital adjustment	12.653	-0.765	0/000	meaningful
Early maladaptive schemas -> Marital adjustment	12.480	-0.745	0/000	meaningful
The field of impaired autonomy and performance -> quality of marital relations	12.236	-0.724	0/000	meaningful
The field of disconnection and rejection -> the quality of marital relations	12.764	-0.762	0/000	meaningful
The field of other -directedness -> the quality of marital relations	12.621	-0.746	0/000	meaningful
The field of impaired restrictions -> quality of marital relations	12.487	-0.735	0/000	meaningful
The field of overvigilance and inhibition -> the quality of marital relations	12.759	-0.754	0/000	meaningful
Early maladaptive schemas -> Marital relationship quality	12.573	-0.744	0/000	meaningful
The field of impaired autonomy and performance -> resilience	11.349	-0.735	0/000	meaningful
The field of disconnection and rejection -> resilience	11.825	-0.786	0/000	meaningful
The field of other -directedness -> resilience	11.638	-0.759	0/000	meaningful
The field of impaired limits -> resilience	11.523	-0.741	0/000	meaningful
The field of overvigilance and inhibition -> resilience	11.763	-0.769	0/000	meaningful
Early maladaptive schemas -> resilience	11.619	-0.758	0/000	meaningful
Resilience -> marital adjustment	10.139	0.723	0/000	meaningful
Resilience -> quality of marital relations	11.286	0.739	0/000	meaningful

Based on this, the obtained results showed that the measurement model with the structural model in providing the model for predicting the adjustment and quality of marital relations based on the components of the early maladaptive schemas with the mediation of resilience has a relatively suitable and desirable quality.

Discussion

The result of the research showed that by using the method of structural equation modeling based on the collected data, the theoretical model was consistent with the research model and had a good fit. This finding was consistent with the research findings of Körük & Özabacı (2023), Adıyaman & Ayşen Temel (2023). In explaining this

finding, it can be said that the content of schemas includes all aspects of a person's life, whether consciously or unconsciously, and structurally It creates what a person is born with. At the same time, the evolution of schemas is influenced by culture, family, religion, and factors related to gender, age or personality. In fact, schemas are stored to be activated in certain conditions. For this reason, schemas cause bias in the interpretation of events by each of the spouses, and these biases manifest themselves in interpersonal psychopathology in the form of misunderstandings, distorted attitudes, incorrect speculations, and unrealistic goals and expectations in marital relationships. Also, resilience, through acceptance and recognition and awareness of negative emotions based on different emotion regulation strategies in an adaptive way to control marital conflicts, is effective in improving the quality of marital relationships.

Conclusion

The limitations of this research included the following: the research sample was limited to women in Tehran city; research data being limited to a specific period of time; using self-report questionnaires; Differences in demographic characteristics such as age, education and income. Therefore, regarding future research in this field, it is suggested to carry out extensive analyzes in this field so that researchers can evaluate the effective factors in this field.

Acknowledgments

This article was taken from the doctoral dissertation of the first author in the field of Counseling at Roudheh Branch of the Islamic Azad University. We are very grateful to all the women who cooperated with us in conducting this research. All the necessary compromises for observing research ethics observed in this article.

Funding

This research received no specific backing from any funding agency in the public, commercial, or not-for-profit sectors and the research costs were covered solely by the first author.

Ethical approval and consent for participation

The researcher has conducted the research process after obtaining approval from university. Participants were assured that their findings were confidential and would be published in an article without mentioning their personal information.

Conflict of interest

Researchers allow the journal to publish this article. The authors declare that they have no conflict of interest.

ارائه مدلی برای پیش‌بینی سازگاری و کیفیت روابط زناشویی بر اساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری تاب‌آوری

صدیقه پورمقداد^۱، فریده دوکانه ای فرد^{۲*}، معصومه بهبودی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و مشاوره (مدیریت و حسابداری)، واحد رودهن،

دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

<https://orcid.org/0009-0007-5159-8494>

۲. دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و مشاوره (مدیریت و حسابداری)، واحد رودهن، دانشگاه آزاد

اسلامی، رودهن، ایران

<https://orcid.org/0000-0002-5571-8349>

۳. استادیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و مشاوره (مدیریت و حسابداری)، واحد رودهن، دانشگاه آزاد

اسلامی، رودهن، ایران

<https://orcid.org/0000-0002-8128-6420>

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	مقدمه: پژوهش هدف پژوهش انجام‌شده ارائه مدلی برای پیش‌بینی سازگاری و کیفیت روابط زناشویی بر اساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری تاب‌آوری بود. روش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی با روش معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل کلیه زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره اسلامی شهر تهران در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود. روش نمونه‌گیری به‌صورت تصادفی چندمرحله‌ای و حجم نمونه آماری بر اساس نرم‌افزار Sample Power، ۳۵۰ نفر در نظر گرفته شد. ابزارهای سنجش شامل مقیاس سازگاری زناشویی اسپایر (۱۹۷۶)، کیفیت روابط زناشویی باسی و همکاران (۱۹۹۵)، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه (فرم کوتاه) یانگ (۱۹۹۸) و مقیاس تاب‌آوری کانر و دیویدسون (۲۰۰۳) بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون T و تحلیل مسیر و بهره‌گیری از نرم‌افزار SPSS و SmartPLS انجام شد. یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که مدل ارائه‌شده از کیفیت برآزش مطلوبی برخوردار بود. همچنین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و تاب‌آوری بر سازگاری زناشویی و کیفیت زناشویی اثر مستقیم معناداری داشت. از سوی دیگر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه (۰/۴۲۱) و مؤلفه‌های حوزه (خودگردانی و عملکرد مختل (۰/۴۲۱)، طرد و بریدگی (۰/۴۲۳)، دیگرجهت‌مندی (۰/۴۱۹)، محدودیت‌های مختل (۰/۴۲۰)، گوش‌به‌زنگی و بازداري (۰/۴۲۱)) در کیفیت روابط زناشویی با نقش میانجی‌گری جزئی تاب‌آوری اثر غیر مستقیم معناداری داشت. نتیجه‌گیری: بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که بر اساس آگاهی، شناخت و اصلاح طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در حوزه‌های مختلف، با افزایش سطح تاب‌آوری بر مبنای درک متقابل نیازهای هرکدام از همسران نسبت به یکدیگر در بافت روابط زناشویی کارآمد، زمینه سازگاری و کیفیت روابط زناشویی رضایت‌بخش فراهم می‌گردد.
واژه‌های کلیدی: تاب‌آوری، سازگاری، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، کیفیت روابط زناشویی	

پورمقداد، صدیقه، دوکانه ای فرد، فریده، بهبودی، معصومه. (۱۴۰۳). ارائه مدلی برای پیش‌بینی

سازگاری و کیفیت روابط زناشویی بر اساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری تاب‌آوری،

استناد:

فصلنامه مطالعات اسلامی ایرانی خانواده. ۴(۳). صص ۱۸-۳۸.

فریده دوکانه ای فرد

نشان‌ی: گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و مشاوره (مدیریت و حسابداری)، واحد رودهن، نویسنده مسئول:

دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

ایمیل: F.dokanehifard@riau.ac.ir

مقدمه

خانواده رکن اساسی جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان است. شکل‌گیری این نهاد مقدس ناشی از پیوند زناشویی بین زن و مرد است. رضایت فرد از زندگی زناشویی به منزله رضایت وی از خانواده و رضایت از خانواده به مفهوم رضایت از زندگی زن و مرد خواهد بود. هنگامی که فرد از این رابطه از سطح خشنودی مناسبی برخوردار باشد، زمینه رشد و تعالی و پیشرفت مادی و معنوی جامعه را فراهم خواهد کرد (Pakniyat & Roshan Chesli, 2017). بر اساس یافته‌های مختلف، از عوامل مؤثر بر زندگی زناشویی، سازگاری زناشویی^۱ است. سازگاری زناشویی یک ارزیابی کلی از وضعیت رابطه زناشویی می‌باشد که بر اساس انتظارات زناشویی موجب روابط رضایت‌بخش همسران می‌گردد (Omrani, Jomehri & Ahadi, 2019). سازگاری و رضایت در زندگی زناشویی نقش اساسی در سلامت جسمی و روانی زوجین دارد و زمینه رشد را برای همه اعضای خانواده فراهم می‌آورد. اگر یک زوج در روابطشان با یکدیگر نتوانند به توافق و در نتیجه سازگاری برسند، عملکردهای خانواده مختل می‌شود و اگر خانواده دچار آسیب شود، کل جامعه تحت شعاع قرار می‌گیرد و سلامت جامعه با بحران روبرو خواهد شد (Rastgoftar & Khodadadi, 2024). با توجه به اینکه وجود سازگاری زناشویی بر کیفیت روابط زوجین تأثیرگذار می‌باشد، شناخت و شناسایی عواملی که مرتبط با سازگاری زناشویی می‌باشد، در پیشبرد اهداف مربوط به ارتقاء سطح کیفی روابط همسران مؤثر است (Damiano, Reece, Reid, Atkins & Patton, 2015). از دیگر سو سلامت و پویایی خانواده در گرو کیفیت الگوهای ارتباطی همسران می‌باشد. وجود کیفیت روابط صمیمانه زناشویی مستلزم آگاهی، درک عمیق، پذیرش، ابراز افکار و احساسات است (Tahir & Khan, 2021). کیفیت روابط زناشویی مفهومی چندبعدی است که به نمودهای رفتاری و الگوهای تعاملی زوجین (Tandler, Krüger & Petersen, 2021) و پیامدهای درک‌شده از روابط زناشویی شامل ترکیبی از تجربیات مثبت مثل سازگاری، خرسندی، رضایت زناشویی و تجربیات منفی مثل تعارضات زناشویی (Sedghi, Ghaffari & Kazemi, 2021) اشاره دارد.

رویکردهای نظری مختلف، سازگاری و کیفیت روابط زناشویی را از منظرهای متعدد، نگریسته‌اند. به‌طور مثال یکی از مهم‌ترین عوامل که در تحقیقات مختلف به آن اشاره شده است، شناخت‌ها هستند. شناخت‌ها شامل نگرش‌ها، تفکرات و طرح‌واره‌ها می‌باشند. طرح‌واره‌ها، باورها و احساسات مهمی در مورد خود و محیط هستند که افراد آن را بدون چون‌وچرا پذیرفته‌اند. طرح‌واره‌ها قدیمی‌ترین مؤلفه‌های شناختی محسوب می‌شوند که می‌توانند مثبت یا منفی، سازگار یا ناسازگار باشند (Peiravi & Bahrami, 2017). اغلب مشکلات بین‌فردی که همسران تجربه می‌کنند، تحت تأثیر شیوه تصور ناکارآمد آنان در روابط خود با دیگری می‌باشد. این شیوه تصور طرح‌واره ناسازگار اولیه^۲ نامیده می‌شود (Young, Klosko,

^۱. Marital adjustment

^۲. Early maladaptive schemas

(Weisharr, 2006 &). طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه باورهای قوی و پایداری در مورد خود، دیگران و جهان هستند که در اوایل دوران کودکی رشد می‌کنند و سپس به بزرگسالی راه می‌یابند. طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه توسط رویدادها یا موقعیت‌های خاص فعال شده و منجر به تجارب عاطفه شدید و استفاده از راهبردهای مقابله‌ای (ناسازگاران) می‌شوند (Kunst, Lobbestael, Candel & Batink 2020). از طرفی با افزایش سطح طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در فرد، سازگاری زناشویی با کاهش مواجه می‌شود (Karney & Bradbury, 2020). یانگ پانزده طرح‌واره ناسازگار اولیه را که در ۵ گروه سازمان یافته‌اند، مطرح نمود؛ گروه اول بریدگی/ طرد شامل زیرمجموعه‌های محرومیت هیجانی، رهاشدگی/ بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی/ بدرفتاری، انزوای اجتماعی/ بیگانگی، نقص/ شرم. گروه دوم خودگردانی و عملکرد مختل شامل شکست، وابستگی/ بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری نسبت به زیان یا بیماری خود تحول نیافته/ گرفتار، گروه سوم محدودیت‌های مختل شامل استحقاق/ بزرگ‌منشی و خویش‌ن‌داری/ خودانضباطی ناکافی، گروه چهارم دیگرجهت‌مندی شامل تمرکز افراطی بر نیازها، تمایلات و احساسات دیگران، اطاعت و ازخودگذشتگی و گروه پنجم گوش‌به‌زنگی بیش‌ازحد و بازداری شامل بازداری هیجانی و معیارهای سرسختانه/ عیب‌جویی افراطی (Young et al, 2006). در پژوهشی مک درموت (۲۰۱۷) بیان داشت طرح‌واره بی‌اعتمادی/ بدرفتاری، محرومیت هیجانی، استحقاق بزرگ‌منشی و خودانضباطی ناکافی، رابطه معناداری با کاهش رضایت از روابط عاشقانه دارند. همچنین مطالعات بیانگر آن است که افزایش سطح طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در همسران، موجب کاهش رضایت و سازگاری زناشویی می‌شود (Körük & Özabacı, 2023; Mahmoudpour, Darba, Kamandloo & Madani, 2020).

یکی دیگر از عوامل مؤثر در ایجاد سازگاری زناشویی، سطح تاب‌آوری در همسران است. تاب‌آوری^۳ فرآیندی پویا می‌باشد که توانایی افراد را برای کنار آمدن با شرایط سخت و خطرناک را افزایش می‌دهد (Ogińska-Bulik & Zadworna- Cieślak, 2018). تاب‌آوری ظرفیت افراد را در هنگام مواجهه با دشواری‌های زندگی نمایان می‌سازد. افراد دارای تاب‌آوری، سطوح بالای انسجام خانوادگی، ارتباطات مؤثرتر و مشکلات کم در عملکرد خانواده را گزارش کردند، اما افرادی که دارای تاب‌آوری پایین بودند، مسائل و مشکلات بیشتری را در ارتباطات خانوادگی داشتند. تاب‌آوری سبب افزایش سازگاری زناشویی و حل و فصل مشکلات می‌شود (Karimi & Esmaeili, 2020). تاب‌آوری، تنش را محدود نمی‌کند، مشکلات زندگی را از بین نمی‌برد، بلکه به افراد قدرت می‌دهد تا با مشکلات پیشرو مقابله سالم داشته باشند. بر سختی‌ها فائق آید و با جریان زندگی حرکت کند. تاب‌آوری ظرفیتی برای مقاومت در برابر تنش است (Fradelos, Latsou, Mitsi, Tsaras, Lekka, Lavdaniti et al, 2018). بر اساس این پژوهش‌ها تاب‌آوری یک توانایی ذهنی حیاتی برای کاهش استرس در موقعیت‌های مختلف مانند زندگی زناشویی و بهبود کیفیت زناشویی و افزایش سازگاری زناشویی می‌باشد (Khalaf & AL-Hadrawi, 2022).

در یک نگاه کلی می‌توان این‌گونه مسئله پژوهش را بیان نمود که کیفیت روابط زناشویی و سازگاری زناشویی تحت تأثیر عوامل روان‌شناختی متعددی قرار می‌گیرد که یکی از برجسته‌ترین آنها طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه است. این طرح‌واره‌ها، به عنوان الگوهای عمیق و پایدار شناختی-هیجانی، در دوران کودکی شکل می‌گیرند و به صورت منفی بر شیوه‌های ارتباطی و سازگاری زوجین تأثیر می‌گذارد (Young et al., 2003). از طرفی نیز تاب‌آوری، به عنوان ظرفیت فرد برای مواجهه موفقیت‌آمیز با استرس و مشکلات، می‌تواند به عنوان یک عامل میانجی‌گر در این رابطه عمل کند (Streubert et al, 2019). تاب‌آوری از طریق تنظیم هیجانی، سازگاری با شرایط نامطلوب و کاهش اثرات منفی طرح‌واره‌های ناسازگار

^۳. Resilience

اولیه، می‌تواند کیفیت روابط زناشویی را بهبود بخشد (Masten, 2014). همچنین طرحواره‌های ناسازگار اولیه، شامل باورها و الگوهایی هستند که افراد در کودکی کسب می‌کنند و در موقعیت‌های مختلف زندگی، به‌ویژه روابط نزدیک، به‌صورت ناخودآگاه فعال می‌شوند. این طرحواره‌ها بر جنبه‌های مختلف روابط زناشویی از جمله سازگاری، رضایت و صمیمیت تأثیر می‌گذارند (Hawkins et al., 2020). برای مثال، طبق نظریه یانگ طرحواره‌های ره‌اشدگی یا بی‌اعتمادی ممکن است باعث ایجاد رفتارهای اجتنابی یا وابستگی افراطی در رابطه شوند، که در نهایت به کاهش کیفیت روابط زناشویی می‌انجامد (Young et al., 2003). در نهایت تاب‌آوری به‌عنوان یک توانایی روان‌شناختی، می‌تواند در کاهش اثرات منفی طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر کیفیت روابط زناشویی نقش مهمی ایفا کند (Howard, 2020). افرادی که از تاب‌آوری بالاتری برخوردارند، در مواجهه با مشکلات روابط زناشویی، از استراتژی‌های کارآمدتری برای حل تعارض استفاده می‌کنند و هیجانات منفی ناشی از طرحواره‌های ناسازگار را بهتر مدیریت می‌کنند (Connor & Davidson, 2003). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که تاب‌آوری می‌تواند نقش تعدیل‌کننده و میانجی‌گری در رابطه بین متغیرهای شناختی هیجانی و کیفیت زندگی زناشویی داشته باشد (Aldao et al., 2010).

بر اساس ساختار نظری این پژوهش، طرحواره‌های ناسازگار اولیه به‌عنوان متغیر مستقل، به صورت منفی بر سازگاری زناشویی و کیفیت روابط زناشویی تأثیر می‌گذارند. تاب‌آوری، به عنوان متغیر میانجی، از طریق کاهش اثرات منفی طرحواره‌ها و تقویت مهارت‌های مقابله‌ای، می‌تواند این رابطه منفی را تعدیل کند. این مدل نظری، چارچوبی جامع برای درک پیچیدگی‌های تأثیر طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر کیفیت روابط زناشویی ارائه می‌دهد. با توجه به جدید بودن پژوهش و این‌که مشکلات ارتباطی زوجین در کشورمان به گونه‌های مختلفی روبه افزایش است، خلأ این‌گونه پژوهش‌های بنیادی علمی، ضروری به نظر می‌رسد. لذا پژوهش حاضر با هدف ارائه مدلی برای پیش‌بینی سازگاری و کیفیت روابط زناشویی بر اساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری تاب‌آوری انجام شده است.

روش شناسی

طرح پژوهش حاضر، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش، کلیه زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره اسلامی شهر تهران در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ است که تعداد آن‌ها بالغ بر ۱۷۶۳ نفر بود. نمونه پژوهش به‌صورت تصادفی چندمرحله‌ای و بر اساس نرم‌افزار آماری Sample Power، ۳۵۰ نفر و با توجه به احتمال ۲۰ درصد افت آزمودنی‌ها تعداد نمونه ۳۷۵ نفر در نظر گرفته شد. معیارهای ورود به پژوهش شامل حداقل هفت سال زندگی مشترک، محدوده سن ازدواج بین ۳۰ تا ۴۵ سال به بالا، دارا بودن حداقل سواد کافی به‌منظور پاسخ‌دهی به پرسشنامه‌های مذکور، داشتن تعارضات و مشکلات زناشویی، عدم دریافت درمان‌های مختلف روان‌شناختی در زمینه بهبود تعارضات زناشویی، گذشت حداقل یک ماه از درمان‌های مختلف روان‌شناختی، عدم سابقه عارضه بیماری اعصاب و روان، عدم سابقه بستری در بیمارستان‌های اعصاب و روان، و معیارهای خروج، عدم تکمیل پرسشنامه‌ها و عدم تمایل به ادامه همکاری در پژوهش بود. روش اجرا در این پژوهش پس از اخذ برگه معرفی‌نامه از دانشگاه واحد محل تحصیل به مراکز مشاوره اسلامی شهر تهران مراجعه و اطلاعات اولیه جهت اجرای پژوهش به مدیریت مراکز مشاوره اسلامی شهر تهران داده شد. در ابتدا اطلاعات اولیه از زنان متأهلی که برای مشکلات زناشویی به این مراکز مراجعه کرده بودند، اخذ شد و سپس به آنها در خصوص شرایط شرکت در پژوهش و اصول اخلاقی نظیر رضایت آگاهانه، رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات شخصی توضیحاتی ارائه شد. سپس

از آزمودنی‌ها خواسته شد که سؤالات پرسشنامه‌های مذکور با دقت پاسخ داده و تمام گزینه‌ها را تکمیل نمایند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های زیر استفاده شد:

مقیاس سازگاری زناشویی^۴ (DAS): مقیاس سازگاری زناشویی توسط اسپاینر (۱۹۷۶) به منظور سنجش سازگاری زناشویی میان زنان و شوهران و یا هر دونفری که باهم زندگی می‌کنند، تدوین شده است. این مقیاس دارای ۳۲ سؤال است. مقیاس سازگاری زناشویی دارای چهار بعد می‌باشد که شامل (سازگاری زناشویی ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۳۱، ۳۲، همبستگی زناشویی ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، توافق زناشویی ۱، ۲، ۳، ۵، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ابراز محبت ۴، ۶، ۲۹، ۳۰) است. پایایی پرسشنامه به شیوه آلفای کرونباخ در مطالعه اسپاینر (۱۹۷۶) ۰/۹۶ به دست آمد که نشان داد از همسانی درونی خوبی برخوردار است. همسانی درونی خرده‌مقیاس‌ها بین خوب تا عالی است. رضایت دونفری ۰/۹۴، همبستگی دونفری ۰/۸۱، توافق دونفری ۰/۹۰ و ابراز محبت ۰/۷۳. این مقیاس با روش‌های منطقی روایی محتوا چک شد. مقیاس سازگاری زن و شوهر با قدرت تمیز دادن زوج‌های متأهل و مطلقه در هر سؤال، روایی خود را برای گروه‌های شناخته‌شده نشان داده است. این مقیاس از روایی هم‌زمان نیز برخوردار است و با مقیاس رضایت زناشویی لاک-والاس همبستگی دارد (Sanaei, Alaghemand, Falahati & Hooman, 2000). این پرسشنامه برای اولین بار توسط ثنایی (۱۳۷۹) در ایران هنجاریابی شد. این کار برای سنجش سازگاری زناشویی در زوج‌های ایرانی انجام شد. برای بررسی همسانی درونی پرسشنامه، مقدار آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۶ به دست آمد که نشان‌دهنده همسانی درونی بسیار بالا است. در یک فاصله زمانی مشخص، پایایی بازآزمایی ۰/۸۶ گزارش شد، که نشان‌دهنده ثبات ابزار در طول زمان است. نتایج تحلیل عاملی تأیید کرد که ابزار DAS از ساختاری منسجم برخوردار است و مؤلفه‌های اصلی سازگاری زناشویی (مانند رضایت زناشویی، توافق زوجین، همبستگی عاطفی و ابراز محبت) را به‌خوبی می‌سنجد. همچنین پرسشنامه سازگاری زناشویی با سایر ابزارهای مرتبط (مانند مقیاس کیفیت زناشویی) همبستگی معنادار داشت. در پژوهش محبوبی قرخلو، خیرخواهی و سهیلیان (۱۳۹۷) پایایی این مقیاس از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به دست آمد. همچنین این مقیاس با روش بازآزمایی و با فاصله ۱۰ روز روی نمونه‌ای متشکل از ۱۲۰ نفر از زوجها اجرا گردید و برای میزان همبستگی از روش گشتاوری پیرسون استفاده شد. ضریب همبستگی بین نمرات زوجها طی دوبار اجرا در کل نمرات ۰/۸۶ مقیاس رضایت زناشویی ۰/۶۸، مقیاس همبستگی دونفری ۰/۷۵، مقیاس توافق دونفری ۰/۷۱ و مقیاس ابراز محبت ۰/۶۱ به دست آمده است. در پژوهش حاضر پایایی این مقیاس بر اساس آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۱ به دست آمد.

۲. مقیاس کیفیت روابط زناشویی^۵ (RDAS): مقیاس کیفیت روابط زناشویی توسط باسبی، کران و لارسن (۱۹۹۵) ساخته شده است. این مقیاس از ۱۴ ماده و ۳ زیرمقیاس توافق، رضایت و انسجام تشکیل شده است که در مجموع نمره کیفیت رابطه زناشویی را نشان می‌دهند. همچنین نمره‌گذاری در یک طیف لیکرت شش‌درجه‌ای از همیشه اختلاف داریم (۰) تا توافق دائم داریم (۵) انجام می‌شود و نمرات بالا نشان‌دهنده کیفیت روابط زناشویی مطلوب است. باسبی و همکاران (۱۹۹۵) اعتبار این مقیاس را بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۸ و روایی هم‌زمان این پرسشنامه را با رضایت زناشویی ۰/۳۹ گزارش کردند. این پرسشنامه برای اولین بار توسط علیشاهی (۱۳۸۴) در ایران هنجاریابی شد. این ابزار با هدف سنجش کیفیت روابط زناشویی در زوج‌های ایرانی مورد بررسی قرار گرفت. مقدار آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۳ گزارش شد، که نشان‌دهنده همسانی درونی بسیار بالای این ابزار است. در مطالعه بازآزمایی (با فاصله زمانی ۲ هفته)،

^۴. Dyadic Adjustment Scale (DAS)

^۵. Revision of the Dyadic Adjustment Scale (RDAS)

مقدار پایایی بازآزمایی ۰/۸۸ گزارش شد که بیانگر ثبات ابزار در طول زمان است. تحلیل عاملی تأیید کرد که این پرسشنامه از ساختار چندبعدی مناسب برخوردار است و جنبه‌های مختلف کیفیت روابط زناشویی را به خوبی می‌سنجد. در آخر همبستگی مثبت و معناداری بین این پرسشنامه و سایر ابزارهای سنجش کیفیت زندگی زناشویی گزارش شد. در پژوهش نادری نوبندگانی (۱۴۰۱) ضریب آلفای کرونباخ برای نمره کل پرسشنامه ۰/۸۶ و برای خرده‌مقیاس‌های همفکری و توافق ۰/۷۹، رضایت ۰/۸۳ و انسجام ۰/۷۴ به دست آمد. همچنین روایی همزمان با پرسشنامه صمیمت ۰/۴۵ گزارش شد. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس کیفیت روابط زناشویی ۰/۸۰ به دست آمد.

۳. پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه^۶ (YSQ-SF): برای اندازه‌گیری طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه از پرسشنامه ۷۵ سؤالی یانگ (۱۹۹۸) با مقیاس پاسخ‌گویی ۶ درجه‌ای لیکرت (کاملاً نادرست = ۱ تا کاملاً درست = ۶) و ۱۵ خرده‌مقیاس شامل محرومیت هیجانی، طرد/رهاشدگی، بی‌اعتمادی/بدرفتاری، انزوای اجتماعی، نقص/شرم، شکست، وابستگی/بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری به ضرر، گرفتاری/در دام افتادگی، اطلاعات، از خودگذشتگی، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه، استحقاق، خویش‌ن‌داری و خودانضباط ناکافی استفاده شد. آلفای کرونباخ برای آزمون حاضر در پژوهش بچ^۷ و همکاران (۲۰۱۸) ۰/۹۶ و برای خرده‌مقیاس‌ها بالاتر از ۰/۸۰ گزارش شد. در پژوهش غیائی (۱۳۸۸) روایی همزمان پرسشنامه با مقیاس نگرش‌های ناکارآمد ۰/۶۵ گزارش شد. در پژوهش غیائی (۱۳۸۸)، آلفای کرونباخ آن در خرده‌مقیاس‌ها بین ۰/۶۰ تا ۰/۹۰ و آلفای کرونباخ کل آن ۰/۹۴ گزارش شد (Seyfizadeh, Zareei Mahmodabadi & Bakhshayesh, 2020). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ۰/۸۳، حوزه بریدگی و طرد ۰/۸۳، خودگردانی و عملکرد مختل ۰/۸۲، دیگرجهت‌مندی ۰/۸۳، محدودیت‌های مختل ۰/۸۲ و گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداری ۰/۸۳ به دست آمد.

۴. مقیاس تاب‌آوری کانر و دیویدسون^۸ (CD-RTS): مقیاس تاب‌آوری توسط کانور و دیویدسون (۲۰۰۳) ساخته شده است. مقیاس تاب‌آوری دارای ۲۵ سؤال و ۵ زیر مقیاس تصور از شایستگی فردی؛ اعتماد به غرایز شخصی و تحمل عواطف منفی؛ پذیرش عواطف مثبت و عواطف امن؛ کنترل؛ و معنویت می‌باشد. نمره‌گذاری مقیاس تاب‌آوری بر اساس طیف لیکرت بین صفر (کاملاً نادرست) تا پنج (همیشه درست) انجام می‌شود. در این مقیاس نمرات کل آزمون بین ۰ تا ۱۰۰ قرار دارد؛ نمره برش این مقیاس ۵۰ است، به عبارتی هرچقدر نمرات به دست آمده در این مقیاس بالاتر از نمره برش باشد، نشان‌دهنده تاب‌آوری بالای افراد است و هرچقدر نمرات به دست آمده کمتر از نمره برش باشد، نشان‌دهنده تاب‌آوری پایین افراد خواهد بود. اعتبار این مقیاس توسط کانور و دیویدسون (۲۰۰۳) بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ و همبستگی با کل مقیاس بین ۰/۳۰ تا ۰/۷۰ گزارش شده است. جوکار (۱۳۸۶) اعتبار مقیاس تاب‌آوری بر اساس روش آلفای کرونباخ را ۰/۹۳ گزارش کرد و برای تعیین روایی مقیاس تاب‌آوری بر اساس همبستگی هر مقیاس با نمره کل به جز گویه ۳، ضرایبی بین ۰/۴۱ تا ۰/۶۴ را به دست آورد. در پژوهش انجام شده اعتبار این مقیاس بر اساس روش آلفای کرونباخ ۰/۸۰ به دست آمد.

^۶. Young Schema Questionnaire - Short Form -75

^۷. Bach

^۸. Connor Davidson resilience scale (CD-RISC)

در نهایت تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون T و تحلیل مسیر و بهره‌گیری از نرم‌افزار SPSS و SmartPLS انجام شد.

یافته‌ها

یافته‌های به‌دست‌آمده بر اساس بررسی ویژگی جمعیت‌شناختی سن نشان داد که میانگین سنی در زنان گروه نمونه ۳۸/۴۳ با انحراف معیار ۲/۶۹ بود. در خصوص مدت تأهل ۳۱/۴۹ درصد میزان مدت تأهل آزمودنی‌ها بین ۱۱ تا ۱۵ سال بود. از طرفی در خصوص تعداد فرزند بیشترین آزمودنی‌ها ۶۱/۸۴ درصد دارای دو فرزند و کمترین تعداد ۵۷/۴۹ درصد دارای یک فرزند بودند.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

میانگین	انحراف استاندارد	ضریب کشیدگی	ضریب کجی
۳۹/۵۶	۴/۷۳	۱/۳۴۵	-۰/۸۴۵
۳۳/۷۱	۳/۴۷	۱/۱۱۳	-۰/۵۲۷
۳۹/۴۳	۳/۷۸	۱/۰۹۲	-۰/۴۸۴
۳۱/۵۳	۳/۷۱	۱/۱۳۷	-۰/۶۳۴

بر اساس میانگین و انحراف معیار به‌دست‌آمده، نتایج نشان داده است که بیشترین میانگین در رابطه با طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه (۳۹/۵۶)، تاب‌آوری (۳۳/۷۱)، کیفیت روابط زناشویی (۳۱/۵۳) در زنان متأهل و کمترین میانگین مربوط به میزان سازگاری زناشویی (۲۹/۴۳) در زنان متأهل به دست آمد. از آنجایی که میزان کجی توزیع نمره‌ها در دامنه (۱ و -۱) و کشیدگی در دامنه (۲ و -۲) بود، می‌توان بیان داشت که توزیع فوق نرمال است. نتایج حاصل در جدول ۲ بررسی مفروضه استقلال خطاها را بیانگر می‌باشد. نظر به اینکه اگر مقدار خودهمبستگی نزدیک به ارزش ۲ (دامنه قابل‌پذیرش ۱/۵ تا ۲/۵) باشد، به معنی آن است که مفروضه استقلال خطاها رعایت شده است، بنابراین مقدار به‌دست‌آمده (۱/۹۴۷) محدود (مورد قبول) نشان‌دهنده رعایت مفروضه استقلال خطاها است، در نتیجه مفروضه استقلال خطاها تأیید می‌شود. بنابراین می‌توان از آزمون‌های پارامتریک برای تحلیل داده‌ها استفاده کرد. همچنین نتایج به‌دست‌آمده جهت بررسی مفروضه عدم هم‌خطی چندگانه با استفاده از آزمون تولرانس و تورم واریانس انجام شد. همچنین نظر به اینکه اگر مقدار ضریب تورم واریانس بزرگ‌تر از ۱۰ شود، به معنی آن است که تورم واریانس بین متغیرها وجود دارد، با توجه به نتایج فوق که نشان‌دهنده مقادیر کمتر از ۱۰ است، در نتیجه عدم تورم واریانس وجود دارد. بنابراین مفروضه عدم هم‌خطی چندگانه تأیید شد و می‌توان از آزمون‌های پارامتریک استفاده کرد. زمانی که بیشتر از دو متغیر بررسی شوند، از پارامتر تحمل استفاده می‌شود و دامنه مقادیر پارامتر تحمل از صفر تا ۱ است. اندازه‌های پایین‌تر پارامتر تحمل نشان می‌دهد که بین متغیرهای برون‌زا روابط قوی‌تری وجود دارد. مقدار آماره دوربین واتسون نیز حاکی از برقراری مفروضه استقلال خطاها در بین متغیرهای برون‌زا پژوهش است.

جدول ۲. نتایج آزمون پایایی الگوی سازگاری و کیفیت روابط زناشویی بر اساس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری تاب‌آوری (n=۳۵۰)

متغیرها	آلفای کرونباخ	همبستگی اسپیرمن	پایایی ترکیبی دل‌بین گلدشتاین (CR)	پایایی اشتراک (AVE)	CR > AVE
حوزه طرد و بریدگی	۰/۸۳۲	۰/۹۳۷	۰/۸۵۷	۰/۷۷۵	۰/۸۵۷ > ۰/۷۵۵
حوزه خودگردانی و عملکرد مختل	۰/۸۲۵	۰/۷۲۶	۰/۸۰۲	۰/۷۱۲	۰/۸۰۲ > ۰/۷۱۲
حوزه دیگر جهت‌مندی	۰/۸۳۷	۰/۷۴۱	۰/۸۲۶	۰/۷۲۹	۰/۸۲۶ > ۰/۷۲۹
حوزه محدودیت‌های مختل	۰/۸۲۶	۰/۷۳۹	۰/۸۱۴	۰/۷۱۸	۰/۸۱۴ > ۰/۷۱۸

حوزه گوش به زنگی و بازداری	۰/۸۳۴	۰/۸۴۵	۰/۸۴۳	۰/۷۴۶	۰/۷۴۶ > ۰/۸۴۳
طرحواره‌های ناسازگار اولیه	۰/۸۳۰	۰/۷۹۷	۰/۸۳۲	۰/۷۳۶	۰/۸۳۲ > ۰/۷۳۶
تاب‌آوری	۰/۸۰۶	۰/۸۲۱	۰/۸۶۳	۰/۷۲۸	۰/۸۶۳ > ۰/۷۲۸
سازگاری زناشویی	۰/۸۱۶	۰/۸۱۷	۰/۸۶۲	۰/۷۲۳	۰/۸۶۲ > ۰/۷۲۳
کیفیت روابط زناشویی	۰/۸۰۹	۰/۷۹۸	۰/۸۴۷	۰/۷۱۱	۰/۸۴۷ > ۰/۷۱۱

آزمون‌های پایایی مدل اندازه‌گیری بر اساس نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد: پایایی مدل بر اساس ضریب آلفای کرونباخ در هریک از متغیرها بالای ۰/۷ است. بنابراین پایایی توسط آلفای کرونباخ تأیید می‌شود. همچنین نتایج آزمون پایایی ترکیبی (دلون گلدشتاین) و شاخص ضریب همبستگی اسپیرمن نشان می‌دهد که CR و rho_a هر یک از متغیرها نیز بالای ۰/۷ می‌باشد. از طرفی آزمون پایایی اشتراکی که دربرگیرنده این مفهوم است که هر سؤال در حقیقت شاخص اشتراکی یا سهمی است که آن سوال از متغیر خود سنجش می‌کند. مطابق با عرف علمی، میانگین این شاخص در خصوص متغیرهای مورد بررسی بالاتر از ۰/۵ می‌باشد. بنابراین بر اساس چهار آزمون پایایی، مدل مورد تأیید قرار می‌گیرد و می‌توان ادعا نمود که نتایج پژوهش به نمونه‌های دیگری از همان جامعه قابل تعمیم است. به منظور بررسی روایی سازه مدل انعکاسی روایی همگرا و روایی واگرا از دو آزمون میانگین واریانس استخراجی و مقایسه آزمون پایایی ترکیبی CR با میانگین واریانس استخراجی که دربرگیرنده همان پایایی اشتراکی AVE می‌باشد، مورد سنجش قرار گرفت. نتایج نشان داده است که کلیه متغیرها دارای CR بزرگ‌تر از AVE می‌باشد، بنابراین هر دو شرط روایی همگرا برقرار است و می‌توان ادعا نمود مدل دارای همگرایی می‌باشد و نیز کلیه شاخص‌های AVE بالاتر از ۰/۵ است بنابراین شرط اول روایی همگرا بودن نیز برقرار است. همچنین بر اساس سه آزمون بارهای عرضی، فورنر لارکر (۱۹۸۱) و HTMT روایی واگرا در این پژوهش مورد تأیید قرار گرفته است و با تأیید روایی همگرا می‌توان ادعا کرد که الگوی تدوین شده از روایی سازه برخوردار است. با توجه به اینکه کیفیت جایگزین برازش در معادلات ساختاری کوواریانس‌محور، شاخص اشتراکی روایی متقاطع است که نتایج به‌دست‌آمده نشان داده است مقادیر الگو شاخص کیفیت اندازه‌گیری بالاتر از ۰/۱۵ می‌باشد که نشان می‌دهد الگوی اندازه‌گیری از کیفیت بالایی برخوردار است. همچنین نتایج RSQUARE (R^2) یا ضریب تعیین نشان می‌دهد در هر معادله ساختاری متغیرهای برون‌زا روی هم‌رفته چقدر از رفتار متغیر درون‌زا را پیش‌بینی می‌کند. بنا بر هدف اصلی پژوهش در تدوین ارائه مدل پژوهش وجود R^2 مطلوب می‌باشد. همچنین در آزمون کیفیت مدل درونی (ساختاری) از شاخص CVRED که مخفف روایی متقاطع افزونگی می‌باشد، استفاده شد که نتایج کیفیت روایی متقاطع افزونگی مدل ساختاری برای تاب‌آوری نسبتاً قوی و در سازگاری و کیفیت روابط زناشویی از کیفیت بسیار قوی برخوردار بود. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده از مدل اندازه‌گیری با مدل ساختاری در بخش CVCOM نشان داد که هر دو مدل از کیفیت نسبتاً مناسب و بالایی برخوردار می‌باشد. بر این اساس از آزمون‌های مدل کلی استفاده شد تا مشخص شود پیش‌بینی مدل از نتایج در چه وضعیتی قرار دارد. زیرا مدل اصلی تحقیق ترکیبی از دو مدل است. نتایج آزمون برازش $SRMR=0.069 < 0.08$ به دست آمد که نشان می‌دهد آزمون از برازش مطلوبی برخوردار است. آزمون برازش PLS توسط تلهوس (۲۰۰۵) ارائه شده که ترکیبی از دو مدل بیرونی و درونی است. نتایج حاصله براساس فرمول gof که برابر مجذور مضروب میانگین واریانس استخراج شده و ضرایب تعیین متغیرهای درون‌زا می‌باشد، که به ترتیب برابر مقادیر ۰/۰۱ (کوچک)، ۰/۲۵ (متوسط) و ۰/۳۶ (بزرگ) می‌باشد (Wetzels, Odekerken-Schröder & Van Oppen, 2009). اگرچه این شاخص برای تأیید اعتبار مدل مناسب نمی‌باشد، با این وجود می‌تواند برای ارزیابی اینکه چقدر مدل پیشنهادی می‌تواند مجموعه‌ای از داده‌ها

را خوب توصیف کند، مفید باشد (Hensler & Sarstedt, 2013). در این پژوهش میزان ($\text{gof} = 0/47$) بزرگ‌تر از $0/36$ می‌باشد که نشان می‌دهد مدل آزمون‌شده در پیش‌بینی متغیرهای مکنون درون‌زا موفق بوده است.

جدول ۳. معناداری فرضیات و شدت و جهت تأثیر آن‌ها بر اساس مسیر مستقیم

نتیجه	P Values	اثر مستقیم	آزمون t	معیار پیش‌بینی‌کنندگی Q2	اندازه اثر F2	
معنادار	0/000	-0/774	12/849	0/15	0/18	حوزه خودگردانی و عملکرد مختل < سازگاری زناشویی
معنادار	0/000	-0/711	12/114	0/11	0/21	حوزه طرد و بریدگی < سازگاری زناشویی
معنادار	0/000	-0/746	12/457	0/13	0/22	حوزه دیگرجهت‌مندی < سازگاری زناشویی
معنادار	0/000	-0/739	12/328	0/16	0/09	حوزه محدودیت‌های مختل < سازگاری زناشویی
معنادار	0/000	-0/765	12/653	0/20	0/13	حوزه گوش‌به‌زنگی و بازداری < سازگاری زناشویی
معنادار	0/000	-0/745	12/480	0/19	0/17	طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه < سازگاری زناشویی
معنادار	0/000	-0/724	12/236	0/24	0/21	حوزه خودگردانی و عملکرد مختل < کیفیت روابط زناشویی
معنادار	0/000	-0/762	12/764	0/12	0/16	حوزه طرد و بریدگی < کیفیت روابط زناشویی
معنادار	0/000	-0/746	12/621	0/15	0/27	حوزه دیگرجهت‌مندی < کیفیت روابط زناشویی
معنادار	0/000	-0/735	12/487	0/26	0/15	حوزه محدودیت‌های مختل < کیفیت روابط زناشویی
معنادار	0/000	-0/754	12/759	0/19	0/18	حوزه گوش‌به‌زنگی و بازداری < کیفیت روابط زناشویی
معنادار	0/000	-0/744	12/573	0/23	0/13	طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه < کیفیت روابط زناشویی
معنادار	0/000	-0/735	11/349	0/10	0/22	حوزه خودگردانی و عملکرد مختل < تاب‌آوری
معنادار	0/000	-0/786	11/825	0/17	0/25	حوزه طرد و بریدگی < تاب‌آوری
معنادار	0/000	-0/759	11/638	0/28	0/10	حوزه دیگرجهت‌مندی < تاب‌آوری
معنادار	0/000	-0/741	11/523	0/13	0/16	حوزه محدودیت‌های مختل < تاب‌آوری
معنادار	0/000	-0/769	11/763	0/21	0/07	حوزه گوش‌به‌زنگی و بازداری < تاب‌آوری
معنادار	0/000	-0/758	11/619	0/30	0/12	طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه < تاب‌آوری
معنادار	0/000	-0/723	10/139	0/29	0/24	تاب‌آوری < سازگاری زناشویی
معنادار	0/000	-0/739	11/286	0/25	0/31	تاب‌آوری < کیفیت روابط زناشویی

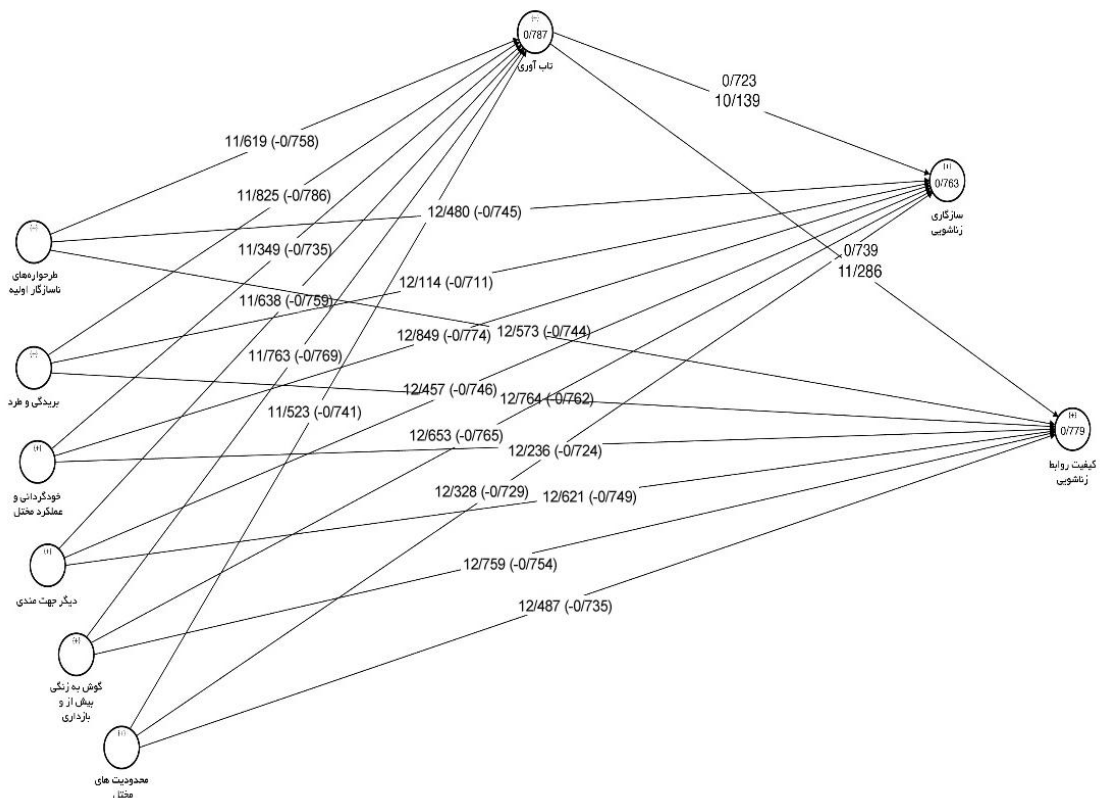
نتایج جدول ۳ در بررسی معناداری مسیرهای مستقیم نتایج نشان داده است که مؤلفه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و تاب‌آوری با سازگاری و کیفیت روابط زناشویی با توجه به سطح معناداری $0/01$ و نیز مقدار ضرایب معناداری آماره t که خارج از بازه $-2/58$ و $2/58$ است در سطح اطمینان $0/99$ فرض صفر را رد و فرض پژوهش را مبنی بر وجود رابطه معنادار مؤلفه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و تاب‌آوری با سازگاری و کیفیت روابط زناشویی تأیید می‌کند.

جدول ۴. ضرایب مسیر غیرمستقیم اثرات متغیرها و معنی‌داری پارامترهای برآورد شده

متغیر پیش‌بین	میانجی	متغیر ملاک	اثر غیرمستقیم	اثر کل	آماره (t)	P Values	نتیجه
طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه	تاب‌آوری	سازگاری زناشویی	-0/23	-0/487	-19/60	0/001	معنادار
طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه	تاب‌آوری	کیفیت روابط زناشویی	-0/28	-0/548	-10/24	0/001	معنادار

مطابق جدول ۴، بررسی مسیر غیرمستقیم در رابطه با پیش‌بینی سازگاری و کیفیت روابط زناشویی بر اساس مؤلفه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری تاب‌آوری، نتایج ضرایب معناداری به‌دست‌آمده نشان داد که در مسیر

غیرمستقیم بین مؤلفه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و میانجی‌گری تاب‌آوری با سازگاری و کیفیت روابط زناشویی بر اساس مقدار ضرایب معناداری آماره t در سطح اطمینان $0/99$ رابطه معناداری وجود دارد. براساس فرمول بارون و کنی (۲۰۱۰) در خصوص اندازه نقش میانجی VAF یا شمول واریانس نتایج نشان داد که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ($0/423$) و مؤلفه‌های حوزه (خودگردانی و عملکرد مختل ($0/407$), طرد و بریدگی ($0/444$), دیگرجهت‌مندی ($0/424$), محدودیت‌های مختل ($0/423$), گوش‌به‌زنگی و بازداری ($0/420$)) با نقش میانجی‌گری جزئی تاب‌آوری در پیش‌بینی سازگاری زناشویی رابطه معناداری دارد و در خصوص اندازه نقش میانجی VAF یا شمول واریانس نتایج نشان داد که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ($0/421$) و مؤلفه‌های حوزه (خودگردانی و عملکرد مختل ($0/421$), طرد و بریدگی ($0/423$), دیگرجهت‌مندی ($0/419$), محدودیت‌های مختل ($0/420$), گوش‌به‌زنگی و بازداری ($0/421$)) با نقش میانجی‌گری جزئی تاب‌آوری در پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی رابطه دارد. بر همین اساس نتایج به‌دست‌آمده نشان داده که الگوی اندازه‌گیری با الگوی ساختاری در ارائه مدل پیش‌بینی سازگاری و کیفیت روابط زناشویی بر اساس مؤلفه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری تاب‌آوری از کیفیت نسبتاً مناسب و مطلوبی برخوردار است.

شکل ۱. الگوی ساختاری در حالت معناداری ضرایب و تخمین ضرایب استاندارد با حضور میانجی

همچنین نتایج شکل ۱ نشان می‌دهد که آزمون همگن بودن در قالب تحلیل عاملی تأییدی در حالت معناداری ضرایب با حضور میانجی نتایج نشان داد با توجه به مقدار سطح معناداری که کمتر از ۰/۰۱ است و یا مقدار آماره‌تی که خارج از بازه ۱/۹۶- و ۱/۹۶ است فرض صفر رد و فرضیه پژوهش تأیید می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل پیش‌بینی سازگاری و کیفیت روابط زناشویی بر اساس مؤلفه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری تاب‌آوری در زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره اسلامی شهر تهران انجام شد. برآیند پژوهش نشان داد با استفاده از روش مدلیابی معادلات ساختاری بر اساس داده‌های گردآوری‌شده مدل نظری با مدل پژوهشی مطابقت و از برازش مطلوبی برخوردار بود. این یافته با یافته‌های پژوهش کروک و اوزاباجی (۲۰۲۳)، آدیامن و آیشن تمل (۲۰۲۳)، خلف و الهادرای (۲۰۲۲)، گومز و سا (۲۰۲۱)، جانوسکی (۲۰۲۰)، محمودپور و همکاران (۱۳۹۹)، سیفی زاده و همکاران (۱۳۹۸) همسو و همخوان بود.

طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه به عنوان الگوهای شناختی-هیجانی عمیقی که در دوران کودکی شکل می‌گیرند، نقش مهمی در تبیین کیفیت و سازگاری زناشویی ایفا می‌کنند. این طرح‌واره‌ها، که اغلب ناشی از نیازهای برآورده‌نشده دوران کودکی هستند (Young et al., 2003)، به نحوه پردازش اطلاعات و واکنش‌های افراد در روابط صمیمی جهت می‌دهند. یافته‌های پژوهش‌های اخیر نشان می‌دهد که این طرح‌واره‌ها به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم می‌توانند از طریق مکانیزم‌های خاصی مانند تاب‌آوری بر کیفیت و سازگاری زناشویی تأثیر بگذارند (Basharpoor et al., 2020; Zarei et al., 2023). طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه می‌توانند کیفیت زندگی زناشویی و سازگاری زناشویی را تحت تأثیر قرار دهند. با این طرح‌واره ممکن است افرادی مدام از طرد شدن و از دست دادن شریک زندگی خود ترس داشته باشند. این نگرش منفی باعث کاهش احساس امنیت در رابطه می‌شود و می‌تواند کیفیت رابطه را کاهش داده و ناسازگاری زناشویی را افزایش دهد (Young et al., 2003). این طرح‌واره‌ها باعث می‌شود افراد خود را برای عشق و توجه، نالایق بدانند، که این نگرش منفی ممکن است منجر به بروز تعارضات درونی و کاهش تعاملات مثبت در رابطه زناشویی شود (Hawkins et al., 2019). افرادی با طرح‌واره استحقاق ممکن است انتظارات غیرواقع‌بینانه‌ای از شریک زندگی خود داشته باشند که همین امر تعارضات زناشویی و کاهش سازگاری را در پی دارد (Roediger et al., 2018). تاب‌آوری به‌عنوان توانایی سازگاری مثبت در مواجهه با چالش‌ها و استرس‌های زندگی، نقش کلیدی در تعدیل تأثیرات منفی طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه بر روابط زناشویی دارد. نظریه تاب‌آوری ماستن و رید^۹ (۲۰۰۲) تأکید می‌کند که افراد تاب‌آور، بهتر می‌توانند فشارهای ناشی از طرح‌واره‌های منفی را مدیریت کنند. این افراد با بهره‌گیری از مهارت‌های تنظیم هیجان، حل مسئله و تفکر مثبت، اثرات منفی طرح‌واره‌ها را کاهش می‌دهند (Connor & Davidson, 2003). افرادی که سطح بالایی از تاب‌آوری دارند، در مواجهه با تهدیدهای ناشی از طرح‌واره‌هایی نظیر ره‌اشدگی یا نقص، توانایی بیشتری در مدیریت تعارضات و حفظ ارتباط مثبت با همسر خود نشان می‌دهند (Haddadi & Besharat, 2010). تاب‌آوری با تقویت خودکارآمدی و کاهش استرس، موجب بهبود تعاملات زوجین و افزایش کیفیت زندگی زناشویی می‌شود (Zarei et al., 2023).

^۹. Masten & Reed

همچنین نظریه طرحواره یانگ (Young, 2003) بر این نکته تأکید دارد که طرحواره‌های ناسازگار اولیه به دلیل تجربه‌های ناکارآمد دوران کودکی شکل می‌گیرند و به عنوان فیلترهای شناختی منفی بر تعاملات زناشویی اثر می‌گذارند. زوجین با طرحواره‌های ناسازگار، در درک و تفسیر رفتارهای یکدیگر تعارض بیشتری تجربه می‌کنند. نظریه ماستن و رید (۲۰۰۲)، تاب‌آوری را به عنوان فرآیندی برای حفظ تعادل روانی-اجتماعی در مواجهه با چالش‌ها توصیف می‌کند. افراد تاب‌آور با استفاده از انعطاف‌پذیری شناختی و هیجانی، قادر به کاهش اثرات منفی طرحواره‌های ناسازگار بر روابط زناشویی هستند. نظریه تبادلات اجتماعی تیبات و کلی^{۱۰} (۱۹۵۹) بیان می‌کند که کیفیت روابط زناشویی بر اساس تبادلات مثبت و منفی در رابطه تعیین می‌شود. طرحواره‌های ناسازگار، تبادلات منفی را افزایش و کیفیت رابطه را کاهش می‌دهند؛ اما تاب‌آوری می‌تواند این تأثیرات را با افزایش تعاملات مثبت تعدیل کند. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که برای بهبود کیفیت زندگی-زناشویی و سازگاری زوجین، مداخلاتی که بر شناسایی و اصلاح طرحواره‌های ناسازگار اولیه تمرکز دارند (مانند طرحواره درمانی)، به همراه ارتقای تاب‌آوری، می‌توانند مؤثر باشند. افزایش تاب‌آوری از طریق آموزش مهارت‌های تنظیم هیجان و حل مسئله، می‌تواند اثرات منفی طرحواره‌های ناسازگار اولیه را کاهش داده و بهبود قابل‌توجهی در کیفیت و سازگاری زناشویی ایجاد کند (Zarei et al., 2023; Basharpour et al., 2020).

از طرفی دیگر در تبیین این یافته می‌توان این‌گونه بیان داشت که اغلب مشکلات بین فردی که همسران تجربه می‌کنند تحت تأثیر شیوه تصور آن‌ها در روابط خود با دیگری می‌باشد. وجود طرح‌واره‌های طرد، وابستگی و اطاعت، پیش‌بینی کننده نارضایتی زناشویی و محرومیت عاطفی و عدم سازگاری در روابط همسران می‌گردد (McDermott, 2017). مرور پیشینه‌های پژوهشی حاکی از آن است که میزان سازگاری زناشویی بر اساس شناخت طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در بازسازی تفکرات، احساسات و هیجانات، رفتارها و نشانه‌های جسمانی افراد صورت می‌گیرد (Körük & Özabacı, 2023)، با توجه به حیطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در خصوص سازگاری و کیفیت روابط زناشویی می‌توان بیان داشت محتوای طرح‌واره‌ها کلیه جنبه‌های زندگی فرد اعم از آگاهانه یا ناآگاهانه را دربر می‌گیرد و ساختاری را که فرد به دنیا می‌آید، ایجاد می‌کند. در عین حال تحول طرح‌واره‌ها تحت تأثیر فرهنگ، خانواده، مذهب و عوامل مربوط به جنسیت سن یا شخصیت فرد قرار دارد. در حقیقت طرح‌واره‌ها ذخیره می‌شوند تا در شرایط خاص فعال شوند. به همین دلیل طرح‌واره‌ها موجب سوگیری در تفسیر هر کدام از همسران از رویدادها می‌شوند و این سوگیری‌ها در آسیب‌شناسی روانی میان فردی به صورت سوء تفاهم، نگرش‌های تحریف‌شده، گمانه‌زنی‌های نادرست، هدف و چشم‌داشت‌های غیرواقع‌بینانه در روابط زناشویی، خود را نشان می‌دهد (Talee-Baktash, Yaghoubi & Yousefi, 2013). در زمینه طرح‌واره‌ها نتایج نشان داده است که بین طرح‌واره‌های عشق و توجه در توجیه کیفیت روابط زناشویی رابطه وجود دارد (Sharifi, Haji Heydari, 2013). همچنین دارا بودن سطح بالایی از تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری موجب ارتقاء، سطح ارتباطی مطلوبی و پذیرش بالایی در ارتباطات همسران می‌گردد (Fradelos et al, 2018). تاب‌آوری و میزان انعطاف‌پذیری هر یک از همسران نسبت به شریک احساسی خود با نحوه تنظیم هیجان و کنترل عواطف، به کارکرد روان‌شناختی سازگاران آنان نسبت به یکدیگر کمک می‌کند (Inwood & Ferrari, 2018). در این راستا همسرانی که از تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری بیشتری برخوردارند، بر افکار و احساسات خود در زندگی زناشویی تسلط بیشتری داشته (Morrison et al, 2021) و در موقعیت‌های سخت انعطاف‌پذیری شناختی بیشتری را از خود نشان می‌دهند (Tandler

¹⁰. Thibaut & Kelley

(et al, 2021). تاب‌آوری، از طریق پذیرش و شناخت و آگاهی از احساسات منفی بر اساس راهبردهای مختلف تنظیم هیجان به شیوه سازگارانۀ برای کنترل تعارضات زناشویی بر ایجاد بهبود کیفیت روابط زناشویی تأثیرگذار می‌باشد.

محدودیت‌های و پیشنهاد‌های پژوهش

محدودیت‌های این پژوهش شامل موارد زیر بود: محدود بودن نمونه پژوهش به زنان شهر تهران؛ محدود بودن داده‌های پژوهش به یک مقطع زمانی خاص؛ استفاده از پرسشنامه‌های خودگزارشی؛ تفاوت در ویژگی‌های جمعیت‌شناختی از جمله سن، تحصیلات و درآمد. لذا در خصوص انجام پژوهش‌های آتی در این زمینه پیشنهاد می‌گردد، تحلیل‌های گسترده‌ای در این حیطه صورت پذیرد تا پژوهشگران بتوانند عوامل مؤثر در این زمینه را مورد ارزیابی قرار دهند. همچنین پیشنهاد می‌شود با انجام طرح کیفی به بررسی دقیق‌تر سازگاری و کیفیت روابط زناشویی در ساختار خانواده در جهت بهبود و غنی‌سازی روابط همسران پرداخته شود تا نتایج حاصل از آن بتواند گویای زمینه‌های استحکام و پایداری خانواده را مهیا سازد. بر این اساس با توجه به یافته‌های پژوهش در خصوص پیش‌بینی سازگاری و کیفیت روابط زناشویی بر اساس مؤلفه‌های طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میانجی‌گری تاب‌آوری، و تأثیر سازگاری زناشویی در روابط همسران بر سلامت خانواده، پیشنهاد می‌شود به‌منظور افزایش ایجاد بسترهای ارتباط زناشویی رضایت‌بخش، آموزش‌هایی در زمینه زوج‌درمانی و خانواده‌درمانی از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی به‌منظور افزایش آگاهی همسران در مورد شناخت انواع طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و آگاهی از آنها در جهت ارتقاء سطح تاب‌آوری در مواجهه با رویدادهای تنش‌زا مختلف در زندگی زناشویی در جهت افزایش سازگاری و کیفیت روابط زناشویی توسط متخصصان حوزه خانواده‌درمانی در مراکز بالینی و مشاوره‌ای، به زوجین ارائه گردد.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

اخلاق پژوهش

به هر کدام از شرکت‌کنندگان فرم رضایت آگاهانه داده شد تا در جریان اهداف پژوهش قرار گیرند. به‌طور کلی نکات مربوط به اخلاق پژوهش از جمله رعایت حریم خصوصی جامعه پژوهش، دقت در استناددهی، رعایت ارزش‌های اخلاقی در گردآوری داده‌ها، امانت‌داری در استفاده از منابع و عدم سوگیری در تحلیل داده‌ها از سوی پژوهشگران اعمال گردید.

منابع مالی

این پژوهش با هزینه شخصی پژوهشگران انجام گرفته و در هیچ یک از مراحل انجام آن هیچ‌گونه منابع مالی دریافت نشده است.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از تمامی بانوان شرکت‌کننده در این پژوهش و مدیران مراکز مشاوره اسلامی شهر تهران تشکر و قدردانی می‌گردد.

References

- Adiyaman, Y. C., & Ayşen Temel, E. (2023). The effect of early maladaptive schemas on communication styles of romantic couples. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 25(6), 353-362. https://jfmh.mums.ac.ir/article_23590.html?lang=en
- Alishahi, B. (2006). Normalization of the Busby et al. Marital Relationship Quality Questionnaire in the Iranian population. Master's thesis, Shahid Beheshti University, Tehran. (In Persian)
- Bach, B., Lockwood, G., & Young, J. E. (2018). A new look at the schema therapy model: organization and role of early maladaptive schemas. *Cognitive behaviour therapy*, 47(4), 328 -349. <https://doi.org/10.1080/16506073.2017.141056>
- Busby, D. M., Crane, D. R., Larson, J. H., & Christensen. C. (1995). A revision of the Dyadic Adjustment Scale for use with distressed and nondistressed couples: Construct Hierarchy and multidimensional scale. *Journal of Marital and family therapy*, 21(3), 289-308. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1995.tb00163.x>
- Connor, K. M., & Davidson, J. R. T. (2003). Development of a new resilience scale: The Connor Davidson resilience scale (CD-RISC). *Depression & anxiety Journal*, 18, 76-82. <https://doi.org/10.1002/da.10113>
- Damiano, S. R., Reece, J., Reid, S., Atkins, L., & Patton, G. (2015). Maladaptive schemas in adolescent females with anorexia nervosa and implications for treatment. *Eating behaviors*, 16, 64-71. <https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2014.10.016>
- Fradelos, E. C., Latsou, D., Mitsi, D., Tsaras, K., Lekka, D., Lavdaniti, M., Tzavella, F., & Papathanasiou, I. V. (2018). Assessment of the relation between religiosity, mental health, and psychological resilience in breast cancer patients. *Contemporary oncology (Poznan, Poland)*, 22(3), 172-177. <https://doi.org/10.5114/wo.2018.78947>
- Gomes, L. E. S., & Sá, L. G. C. D. (2021). Which are the relationships between early maladaptive schemas, social skills and marital satisfaction?. *Pensando familias*, 25(2), 65-80. [https://pepsic.bvsalud.org/scielo.php?pid=S1679-494X2021000200006&script=sci_abstract&tlng=en#:~:text=The%20results%20indicated%20that%3A%20\(a,schemas%20on%20marital%20satisfaction%20is](https://pepsic.bvsalud.org/scielo.php?pid=S1679-494X2021000200006&script=sci_abstract&tlng=en#:~:text=The%20results%20indicated%20that%3A%20(a,schemas%20on%20marital%20satisfaction%20is)
- Henseler, J., & Sarstedt, M. (2013). Goodness-of-fit indices for partial least squares path modeling. *Computational Statistics*, 28(2), 565-580. <https://doi.org/10.1007/s00180-012-0317-1>
- Howard, M. C., & Van Zandt, E. C. (2020). The discriminant validity of honesty-humility: A meta-analysis of the HEXACO, Big Five, and Dark Triad. *Journal of Research in Personality*, 87, 103982. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2020.103982>
- Inwood, E., & Ferrari, M. (2018). Mechanisms of Change in the Relationship between Self-Compassion, Emotion Regulation, and Mental Health: A Systematic Review. *Applied psychology. Health and well-being*, 10(2), 215-235. <https://doi.org/10.1111/aphw.12127>

- Janovsky, T., Rock, A. J., Thorsteinsson, E. B., Clark, G. I., & Murray, C. V. (2020). The relationship between early maladaptive schemas and interpersonal problems: A meta-analytic review. *Clinical psychology & psychotherapy*, 27(3), 408–447. <https://doi.org/10.1002/cpp.2439>
- Jowkar, B. (2007). The mediating role of resilience in the relationship between general and emotional intelligence and life satisfaction. *Contemporary Psychology*, 2(2), 3–12. <https://bjcp.ir/article-1-963-fa.html&sw>
- Karimi, S., & Esmaeili, M. (2020). The relationship between emotion regulation and resilience strategies with marital adjustment in female teachers. *Journal of Psychological Science*. 19(87), 291–298. <http://psychologicalscience.ir/article-1-651-fa.html> (In Persian)
- Karney, B. R., & Bradbury, T. N. (2020). Research on Marital Satisfaction and Stability in the 2010s: Challenging Conventional Wisdom. *Journal of marriage and the family*, 82(1), 100–116. <https://doi.org/10.1111/jomf.12635>
- Khalaf, M. S., & AL-Hadrawi, H. (2022). Determination the level of psychological resilience in predicting marital adjustment among women. *International Journal of Health Sciences*, 6(S2), 12489–12497. <https://doi.org/10.53730/ijhs.v6nS2.8847>
- Körük, S., & Özabacı, N. (2023). How Do Early Maladaptive Schemas and Family Functions Predict Dyadic Marital Adjustment? A Test on Turkish Married Individuals. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 49(7), 772–782. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2023.2195857>
- Kunst, H., Lobbestael, J., Candel, I., & Batink, T. (2020). Early maladaptive schemas and their relation to personality disorders: A correlational examination in a clinical population. *Clinical psychology & psychotherapy*, 27(6), 837–846. <https://doi.org/10.1002/cpp.2467>
- Mahboobi Gharakhloo, M., Kheirkhai, P., & Soheilian, H. (2018). Investigating the Relationship between Personality Factors and Happiness in the Couples Adaptation Referred to the Counseling Centers in District 1 of Tehran. *NPWJM*, 6(19), 60–66. <http://npwjma.ajaums.ac.ir/article-1-558-fa.html> (In Persian)
- Mahmoudpour, A., Darba, M., Kamandloo, Z., & Madani, Y. (2020). The relationship between early maladaptive schemas with marital satisfaction and psychological distress in infertile women in tehran. *Journal of Psychological Science*. 19(94), 1231–1242. <http://psychologicalscience.ir/article-1-771-fa.html> (In Persian)
- McDermott, N. (2017). *Early maladaptive schemas, attachment, negative affect and relationship satisfaction*. MA thesis. Rowan University.
- Morrison, A. E., Zaccardi, F., Chatterjee, S., Brady, E., Doherty, Y., Robertson, N., Hadjiconstantinou, M., Daniels, L., Hall, A., Khunti, K., & Davies, M. J. (2021). Self-Compassion, Metabolic Control and Health Status in Individuals with Type 2 Diabetes: A UK Observational Study. *Experimental and clinical endocrinology & diabetes*, 129(6), 413–419. <https://doi.org/10.1055/a-0897-3772>
- Naderi Nobandegani, Z. (2022). Modeling the Quality of Marital Relationship Based on Dyadic Coping: The Mediating Role of We-ness Concept in Married People. *Journal of Applied Psychological Research*, 13(2), 351–364. https://japr.ut.ac.ir/article_88626.html (In Persian)

- Ogińska-Bulik, N., & Zadworna-Cieślak, M. (2018). The role of resiliency and coping strategies in occurrence of positive changes in medical rescue workers. *International emergency nursing*, 39, 40-45.
<https://doi.org/10.1016/j.ienj.2018.02.004>
- Omran, S., Jomehri, F., & Ahadi, H. (2019). Predicting marital adjustment based on marital expectations with mediate role of marital conflicts. *Journal of Social Psychology*, 51(7), 89-97.
<https://sanad.iau.ir/en/Journal/psychology/Article/924835> (In Persian)
- Pakniyat, M., & Roshan Chesli, R. (2018). Predict marital satisfaction based on sensation seeking, intimacy, sexual function, personality characteristics in nurses. *Clinical Psychology and Personality*, 16(1), 159-178.
https://cpap.shahed.ac.ir/article_2845.html (In Persian)
- Peiravi, M., & Bahrami, H. (2017). The survey of the couple's primary inconsistent schemas and the matrimonial adjustment in married students. *Rooyesh*, 6(1), 131-158. <http://frooyesh.ir/article-1-331-fa.html> (In Persian)
- Rastgoftar, S., & Khodadadi, J. (2024). Marital compatibility predictors and implications in couples satisfied with married life. *Journal of Women and Families cultural-educational*, 19(66), 798-110. https://cwfs.ihu.ac.ir/article_208462.html (In Persian)
- Sanaei, B. (1990). Couple Compatibility Scale (DAS) and its application in family research. Tehran: Roshd Publications. (In Persian)
- Sanaei, B., Alaghemand, S., Falahati, S., & Hooman, A. (2000). *Family and marriage measurement scales*. Tehran: Besat. (In Persian)
- Sedghi, M., Ghaffari, O., & Kazemi, R. (2021). Effectiveness of Couple Therapy based on Choice Theory and Acceptance and Commitment (ACT) in Marital Interactions of Couples. *Journal of Modern Psychological Researches*, 16(61), 39-51.
https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_12272.html (In Persian)
- Seyfizadeh, H., Zareei Mahmodabadi, H., & Bakhshayesh, A. R. (2020). The relationship between early maladaptive schemas and marital adjustment with mediation fear of intimacy in married people. *Journals of Family Research*, 15(4), 467-486.
https://jfr.sbu.ac.ir/article_97783.html
- Sharifi, M., Haji Heydari, M., Khoroushm, F., & Fatehizadeh, M. (2013). Correlation between love schemas and justifications for extramarital involvement in married women. *RBS*, 10(6), 526-534. <http://rbs.mui.ac.ir/article-1-285-fa.html> (In Persian)
- Spanier, G. B. (1976). Measuring Dyadic Adjustment: New Scales for Assessing the Quality of Marriage and Similar Dyads. *Journal of Marriage and The Family*, 38, 15-28. <http://dx.doi.org/10.2307/350547>
- Streubert Speziale, H., Streubert, H. J. Carpenter, D. R. (2019). *Qualitative Research in Nursing: The Relationship between Early Maladaptive Schemas and Emotional Divorce between Male and Female Nurses in Philadelphia*. Philadelphia, PA: Lippincott Williams & Wilkins.

- Tahir, K., & Khan, N. (2021). Mediating role of body image between sexual functioning and marital intimacy in Pakistani women with breast cancer. *Psycho-oncology*, 30(2), 260–266. <https://doi.org/10.1002/pon.5563>
- Talee-Baktash, S., Yaghoubi, H., & Yousefi, R. (2013). Comparing the early maladaptive schemas and cognitive emotion regulation strategies in obsessive-compulsive disorder patients and healthy people. *Feyz Med Sci J*; 17(5), 471-481. <http://feyz.kaums.ac.ir/article-1-2059-fa.html> (In Persian)
- Tandler, N., Krüger, M., & Petersen, L.-E. (2021). Better battles by a self-compassionate partner? The mediating role of personal conflict resolution styles in the association between self-compassion and satisfaction in romantic relationships. *Journal of Individual Differences*, 42(2), 91–98. <https://doi.org/10.1027/1614-0001/a000333>
- Wetzels, M., Odekerken-Schröder, G., & Van Oppen, C. (2009). Using PLS path modeling for assessing hierarchical construct models: Guidelines and empirical illustration. *MIS quarterly*, 177-195. <https://doi.org/10.2307/20650284>
- Young, J. E. (1998). *Young Schema Questionnaire Short Form*. New York: Cognitive Center.
- Young, J. E., Klosko, J. S., & Weisharr, M. E. (2006). *Schema therapy: A practitioner's guide*. New York: The Guilford Press.